

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ

СХВАЛЕНО:
Вченою радою
ЧНУ ім. П.Могили
Протокол №
«09» 11 2017р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Ректор ЧНУ ім. Петра Могили
Л.П. Клименко

«09» 11 2017р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ

«САМОМЕНЕДЖМЕНТ»

Статус дисципліни: вибіркова
Напрямок підготовки: 0306 «Менеджмент та адміністрування»
Спеціальність: 6.030601 «Менеджмент»

Форма навчання: денна

Перший проректор

_____ Н.М. Іщенко

В.о. декана факультету економічних наук

_____ О.Б. Філімонова

Завідувач кафедри менеджменту

_____ О.Ю. Стоян

Розглянуто на засіданні методичної ради факультету

«07» 11 2017р.

Протокол № 60/1

Миколаїв – 2017р.

1. Загальні положення

Сучасна епоха потребує принципових змін практично в усіх сферах життєдіяльності кожної людини. Суспільно-економічні відносини, підходи, методи, технології вирішення життєвих проблем, що створювалися протягом десятиліть, застаріли і більше не відповідають вимогам часу, цілям нового суспільства і людини.

Людина, опинившись поза звичним ритмом життя, постала перед необхідністю по-новому бачити, чути і відчувати дійсність, аналізувати труднощі, які з'являються при реалізації потреб, норм, і робити відповідні висновки.

Поява великої кількості літератури з рекомендаціями і порадами, як досягти успіху в житті, у бізнесі, — це зворотна реакція суспільства на природну потребу людини, яка опинилася у складній ситуації, що потребує перегляду життєвих цілей і енергійних дій з оволодіння інноваційними технологіями та втілення їх у практику.

Проте компетентність, набута у процесі ознайомлення зі спеціальною літературою, що відображає досвід попередників, без знання наукових основ функціонування людського організму, людини як індивіда, суб'єкта, особистості, індивідуальності й універсума, механізмів самоорганізації та саморегуляції, технологій самоуправління і навичок їх використання, приречена на напівпрофесіоналізм, напівефективність, напівуспіх.

Відомо, що є знання загальні і спеціальні. Успіх у житті забезпечують переважно спеціальні знання. Вони дають змогу використовувати у реальній діяльності людини знання законів життя, осмислювати найскладніші процеси, що відбуваються під впливом внутрішнього і зовнішнього світу. Особливість навчальної дисципліни «Самоменеджмент» полягає в тому, що ця дисципліна дає спеціальні знання, які сприяють досягненню людиною вершин свого розвитку — «АКМЕ», забезпечує самоосвіту людини, самодіяльність, самоуправління, дає можливість удосконалювати особисту практику, стає чинником успіху.

Самоменеджмент — це самоуправління людиною своєю життєдіяльністю і діяльністю для досягнення поставлених цілей. Під самоуправлінням розуміють системну діяльність із самоорганізації людиною своїх життєвих функцій, що забезпечують реалізацію внутрішніх потенцій, спрямованих на досягнення певного результату за оптимального використання її внутрішніх ресурсів з урахуванням зовнішніх чинників.

Нині самоменеджмент можна розглядати як засіб, шанс, чинник успішної життєдіяльності і діяльності кожної людини.

1.1. Програма навчальної дисципліни

1.2. Мета, предмет, завдання та місце дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Самоменеджмент» є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань особистісного розвитку менеджера; формування у студентів індивідуальних особливостей

та поведінкових навичок, які необхідні майбутньому керівнику; розвиток у майбутніх менеджерів умінь організовувати особисту працю.

Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни «Самоменеджмент», є вибіркоvim для блоку дисциплін, що забезпечують професійної та практичної підготовки.

Предметом вивчення є процес самоуправління життєдіяльністю і діяльністю людини як індивіда, суб'єкта, особистості, індивідуальності й універсума.

Основними завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань:

- визначення особистісних цінностей та цілей менеджера;
- управління саморозвитком особистості;
- розвинення навичок ефективного керівництва;
- організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- використання часу як ресурсу.

2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна «Самоменеджмент» передбачає: 4 кредита (120 годин).

2.1.Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади самоменеджменту

Тема 1. Розвиток самоменеджменту як науки

Наукові погляди на сутність самоменеджменту. Визначення самоменеджменту. Мета та завдання самоменеджменту. Етапи розвитку самоменеджменту як науки. Функції самоменеджменту: встановлення цілей, планування, прийняття рішень, реалізація і організація, контроль, інформація і комунікація.

Критерії ефективного самоменеджменту: вміння управляти собою, адекватні особистісні цінності, чіткі особистісні цілі, навички вирішення проблем, інноваційність, високий творчий потенціал, вміння навчати і розвивати професійні якості підлеглих.

Тема 2. Концепції самоменеджменту. Встановлення та реалізація особистісних цілей

Концепції самоменеджменту. Концептуальний підхід до самоменеджменту Л. Зайверта. Концепція особистісних обмежень М. Вудкока і Д. Френсіса. Концепція самоменеджменту Бербеля і Хайнца Швальбе. Концепція А.Т.Хроленко. Концепція В.А. Андрєєва.

Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Життєва позиція особистості: активна, проактивна, пасивна. Ключові принципи визначення особистісних цілей менеджера. Загальні обмеження при виборі цілей. Саморозвиток особистості менеджера.

Професійне та посадове зростання. Планування ділової кар'єри менеджера.

Тема 3. Планування роботи менеджера

Планування роботи менеджера. Методи планування роботи менеджера. Метод Альпи, метод бюрографії, щоденник часу. Процес перспективного та оперативного планування роботи менеджера.

Методи нормування управлінської діяльності. Робота за пріоритетами. Принцип Парето. Встановлення пріоритетів за допомогою аналізу А Б В

Тайм-менеджмент – мистецтво планування власного часу та управління ним. Основні види розподілу та кооперації управлінської діяльності.

Проблеми децентралізації управлінської діяльності. Делегування повноважень. Визначення функцій заступника та рівня централізації управління. Процес розподілу управлінських функцій. Субординація. Розподіл завдань. Ключові принципи розпорядчої діяльності.

Тема 4. Організація діяльності менеджера

Вертикальний поділ праці. Зміст та особливості управлінської праці. Класифікація управлінської діяльності. Критерії ефективної організації праці.

Принципи та напрями наукової організації праці менеджера. Крива навантаження. Біоритми. Вимоги до організації робочого місця менеджера. Класифікація робочих місць. Система планування приміщень: кабінетна, загальна, стільникова. Правила розподілу приміщень. Правила створення раціональних умов управлінської праці.

Методи і засоби раціональної обробки текстових матеріалів. Вдосконалення методики читання. Використання ввідних, посилюючих, опорних сигналів.

Тема 5. Контроль у самоменеджменті та самомотивація

Функції контролю. Контроль результатів, контроль протягом дня, самоконтроль. Контроль процесу. Способи контролю діяльності і часу: запланований час (цілеустановка), сприйняття фактичного перебігу часу і діяльності, розробка планованого стану, порівняння «план-факт» (контроль).

Змістовний модуль 2. Розвиток менеджерів та підлеглих в організації

Тема 6. Роль комунікацій у самоменеджменті

Комунікації. Комунікативний процес. Перешкоди на шляху комунікацій.

Технологія проведення нарад та зборів. Цільові установки виступу. Структура і зміст виступу. Вибір форм візуалізації тексту виступу.

Переговори: класифікація та основні функції. Проблемний підхід до проведення переговорів. Агресивний і пасивний підходи до проведення переговорів. Етапи підготовки і проведення переговорів. Тактика переговорів. Узгодження результатів переговорів. Оформлення результатів переговорного процесу. Ефективні комунікації.

Підготовка презентацій.

Тема 7. Формування якостей ефективного менеджера

Лідерство. Стили управління. Психологічні особливості стилів управління. Індивідуальний стиль управління. Авторитет керівника: суб'єктивна і об'єктивна значимість. Стили управління і види влади. Внутрішньоособистісні проблеми лідера. Відповідальність лідера.

Формування професійних якостей менеджера: професійність; здатність генерувати корисні ідеї; здатність приймати нестандартні управлінські рішення та нести відповідальність за них; прагнення до професійного зростання; підприємливість; авторитетність; сприйняття інновацій та прийняття виваженого ризику.

Розвиток організаційних якостей менеджера: оперативність; гнучкість управління; здатність стимулювати ініціативу; уміння доводити справу до завершення; інтернальність; уміння формувати команду та організовувати роботу підлеглих; здатність делегувати повноваження; уміння організовувати час.

Розвиток психологічних якостей менеджера: управлінська культура; розум; ерудиція; культура ділового спілкування; лідерські здібності; колегіальність; толерантність; оптимізм; екстравертність; інтелектуальність; емоційна стійкість; почуття гумору; вміння створювати власний імідж.

Розвиток моральних якостей менеджера: порядність; людяність; чесність; повага до гідності людей; готовність допомагати; громадянська позиція; інтелігентність; національна свідомість, здатність до розвитку і навчання підлеглих.

Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Закономірності взаємовідносин і поведінки людей у конфліктних ситуаціях. Методи подолання конфліктних ситуацій. Прийоми поведінки менеджера у конфліктних ситуаціях. Стратегія і тактика взаємодії в конфліктних ситуаціях. Управління конфліктами.

ТЕМА 8. Планування кар'єри менеджера. Розвиток менеджерського потенціалу.

Планування ділової кар'єри менеджера.

Менеджерський потенціал. Сутність, види, напрями розвитку менеджерського потенціалу. Психо-фізіологічний потенціал. Інтелектуальний потенціал особистості.

Творчий потенціал особистості. Типи творчої особистості. Процес самореалізації особистості. Бар'єри розвитку творчого потенціалу менеджера. Творче вирішення управлінських проблем.

Відповідальність та етика у менеджменті. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті; соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації; сутність та значення соціальної поведінки менеджменту; культура менеджменту; організаційна культура; характеристика, особливості та типи організаційних культур.

3. Рекомендована основна навчальна література

Основна

1. Бишоф А. Самоменеджмент. Эффективно и рационально / Анита Бишоф, Клаус Бишоф; [пер. с нем. Д. А. Пергамент]. — 2-е изд., испр. — М.: Омега-Л, 2006. — 127 с.
2. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии: Практическое руководство для решения повседневных проблем. — М.: "Приор-издат" — 272 с.
3. Захарченко Г. Тайм-менеджмент. — СПб.: Питер, 2004. — 128 с.
4. Кинан К. Самоменеджмент / К. Кинан ; [пер. с англ. Л.В. Квасницкой]. — М.: Эксмо, 2006. — 80 с.
5. Лукашевич Н.П. Теория и практика самоменеджмента: учеб. пособие \ Н.П. Лукашевич. — 2-е изд., испр. — Киев: МАУП, 2002. -360 с.
6. Чайка Г.Л. Самоменеджмент менеджера: навч. посіб./ Г.Л. Чайка. — К.: Знання, 2014. — 422 с.

Допоміжна

7. Балабанова Л.В. Організація праці менеджера: навч. посіб. \ Л.В. Балабанові, О.П. Сардак. — К.: Професіонал, 2007. — 407 с.
8. Баришніков Володимир Миколайович. Людський розвиток як сутність державної стратегії соціально-економічної політики (самоменеджмент в забезпеченні конкурентоздатності безробітних на сучасному ринку праці): [навч. посіб.] / В. М. Баришніков; Ін-т підготов. кадрів Держ. служби зайнятості України. — К. : [б.в.], 2010. — 121 с.
9. Васильева, И.Н.. Организация делопроизводства и персональный менеджмент: учеб. пособие для студентов вузов / И.Н.Васильева, Э.В.Островский, И.Ю.Юртаев ; отв. ред. И.Н.Васильева М. : Вуз. учебник, 2009. — 234 с.
10. Грей К. К. Организации. Теории, конфликты и менеджеры: перевод с английского Крис Грей. - Харьков: Гуманитарный центр. - 2008. - 196 с..
11. Грищенко В. О., Архипов О. Г., Журомська Л. М.. Самоменеджмент: Навч. посіб. / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля; Холдинг МЖК "Мрія". — Луганськ : Видавництво СНУ ім. В.Даля, 2006. — 192с. — Бібліогр.: с. 189-190.

12. Довгань Л.Є. Праця керівника, або практичний менеджмент: навч. посіб. \ Л.Є. Довгань. – К.: Екс об, 2002. – 384 с.
13. Добротворский И.Л. Самоменеджмент: Эффективные технологии. Практическое руководство для решения повседневных проблем. - М.: Приор-Издат.-2003. -267 с.
14. Кинан К. Самоменеджмент: пер. с англ. К. Кинан. - М.: Эксмо. - 2006. - 72 с. - (Менеджмент на ладони: кратко и ясно).
15. Керівництво організацією: навч. посіб. \ О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, І.С. Проник. – Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2008. – 244 с.
16. Кругликов В.В. В.В. Теория организационного управления: монография В. В. Кругликов, С. В. Кругликов. - Минск: Военная академия Республики Беларусь. - 2010. - 285 с.
17. Лукашевич Николай Павлович. Самоменеджмент. Теория и практика: Учебник. — К. : Ника-Центр, 2007. — 344с. — Библиогр.: с. 334-338.
18. Мамфорд, Алан. Management Development. Как усовершенствовать работу менеджеров : Стратегии действий: Пер. с англ. / Алан Мамфорд, Джеф Голд М. : Ніпро, 2006. – 312 с.
19. Основы менеджмента / Под ред. А. И. Афоничкина. — СПб.: Питер, 2007. — 528 с.: ил. —(Серия «Учебник для вузов»).
20. Петрова Н.П. Н.П. Тренинг для победителя. Самоменеджмент эпохи Интернет. Петрова Н.П. - СПб: Речь. - 2002. - 211 с. -(Психологический тренинг).
21. Сенге П. Преображение. Потенциал человека и горизонты будущего \ П. Сенге, О. Таймер. – М.: Олімп-Бизнес, 2008. – 304 с.
22. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навч. посіб. \ Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2004. – 280 с.

Інформаційні ресурси

1. www.kmu.gov.ua – Кабінет міністрів України
2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
3. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет України із статистики
4. www.management.com.ua – Інтернет-портал для управлінців
5. www.strategy.com.ua – журнал «Стратегии»
6. www.management.web-standart.net – журнал «Управление компанией»
7. www.12manage.com – Інтернет-портал з проблем менеджменту
8. www.companion.ua – журнал «Компаньон»
9. www.delovoy.com.ua – бізнес-видання «Деловой журнал»
10. www.expert.ua – український щотижневик «Експерт»
11. www.liga.net – українська мережа ділової інформації
12. www.eu.2001.narod.ru – політико-економічний журнал «Економіка України»
13. www.gc.kiev.ua – журнал «Галицькі контракти»

15. <http://www.elitarium.ru/management/samomenedzhment/>
16. <http://psyfactor.org/lib/self-management-4.htm>
17. <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D3%EF%F0%E0%E2%EB%E5%ED%E8%E5>
18. <http://examen.od.ua/shpora/page172.html>
19. <http://ou.tsu.ru/school/karera/resource/zanatie19.html>
20. <http://studyspace.ru/menedzhment-/samomenedzhment-4.html>
21. http://www.info-works.com.ua/referats/menedjment_organizacii/2650.html
22. <http://www.uraledu.ru/node/16055>
23. <http://www.klubok.net/article2424.html>
24. http://www.iteam.ru/publications/human/section_48/article_3572/

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

На практичні заняття виносяться теми, які охоплюють широке коло питань. Вони дозволяють краще зрозуміти матеріал, самостійно оволодіти професійними вміннями з тренінг-курсу самоменеджмента.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестові завдання, контрольні роботи.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових контрольних заняттях. Оцінка успішності студента з тренінг-курсу виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих модулів.